

Inleiding over Naw Ruz, Nieuwjaarsviering in Brielle, 21 maart 2004

Bert Kersten, hkersten@tref.nl

Mijne dames en heren, graag wil ik met u in deze korte inleiding stil staan bij drie thema's: de betekenis van Naw Ruz, de betekenis van religie, en – als derde thema de eenheid in verscheidenheid. Ik wil afsluiten met een gedicht van Hafiz, een dichter uit de Perzische stad Shiraz; hij leefde zo'n 700 jaar geleden.

1. Betekenis van Naw-Ruz: de Geestelijke lente en het begin van het Nieuwe Jaar

De lente is altijd een bron van inspiratie geweest: nieuw leven ontstaat, bomen en planten lopen uit en onze tuinen, lanen, plantsoenen en velden kleuren weer groen. Bahá'u'lláh, de Stichter van het Bahá'í-geloof, verklaart dat net zoals de stoffelijke wereld zo'n cyclus kent - van lente, zomer, herfst en winter – dit ook voor de geestelijke wereld geldt. De komst van een Boodschapper van God kondigt de geestelijke lente aan en in de geestelijke zomer komen de vruchten (de gevolgen, de resultaten, de successen, de beschavingen) van deze Boodschappers tot stand. Daarna volgt de geestelijke herfst waarin de mensen zich afkeren van de goddelijke richtlijnen en de beschavingen en samenlevingen langzaam aan teloor gaan. Daarop volgt de winter waarin de mens niet weet waarnaar zich te keren, wat goed of fout is, wat leidt tot verheffing en wat tot verlaging van zijn leven, wat tot eer en wat tot schande. Dan, na zo'n diep dal, volgt weer de geestelijke lente waarin God de mensheid opnieuw een Boodschapper zendt. We kennen allemaal zulke Lentetijdingen, zulke Boodschappers, zoals Krishna, Boeddha, Christus, Mohammed, Mozes, Zoroaster, en, voor deze tijd, Bahá'u'lláh.

Zulke Boodschappers blazen als het ware een nieuwe geest in het lichaam van de mensheid. De mens wordt met nieuw leven bezielde, met nieuwe energie, met nieuwe inzichten, met een nieuwe visie. Op dit moment en op deze plek zou het te ver gaan om een beeld te geven van de nieuwe Lente die Bahá'u'lláh brengt. Daarvoor verwijst ik graag naar de activiteiten van de bahá'í-gemeenschap in Brielle en de steden hieromheen. Eén voorbeeld zal ik geven. Dat voorbeeld gaat over het door "nieuwe ogen naar dingen kijken".

Wij leven in Nederland met veel mensen op een kluitje. Hoe wij naar de medemens en naar onszelf kijken, bepaalt in hoge mate onze gevoelens en ons handelen. De bahá'í visie op de mens is een erg positieve visie. De mens wordt bijvoorbeeld vergeleken met een mijn, rijk aan edelstenen van onschatbare waarde. Dat geldt dus voor ieder van ons hier, ieder kan worden vergeleken met een mijn, vol met edelstenen - niet van glas of goedkoop maar van onschatbare waarde. Uit dezelfde bahá'í-geschriften komt het volgende voorbeeld: "... wanneer een mens tien eigenschappen heeft, negen goede en één slechte, kijk dan altijd naar de negen goede eigenschappen. En wanneer een mens tien eigenschappen heeft, negen slechte en één goede, kijk dan naar die ene goede." Laten we deze richtlijn de komende tijd gewoon eens proberen te volgen, komende dagen, komende week, komende maand en kijken of het tot verbetering leidt. Als het niet werkt, kunnen we altijd weer terug naar onze eigen, oude denkbeelden over onze medemens.

Overigens duikt dit positieve mensbeeld de laatste tijd ook op bij Bedrijfswetenschappen en bij managementgoeroes: het komt dan alleen in een eigentijdse versie terug. Daar waar 'Abdu'l-Bahá dit voorbeeld rond 1910 gaf, vergelijkt men tegenwoordig de mens met een golfbal en stelt: "De mens beschikt over evenveel goede eigenschappen als er gaatjes in de golfbal zitten. Eerlijkheid is er één van, dus bedenk wat die andere 255 wel niet kunnen zijn", aldus een uitspraak van één van deze goeroes.

2. Betekenis van religie

Op 30 april 1980, bijna 25 jaar geleden, werd in Antwerpen de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen opgericht. Binnenkort zal de Koning van België op bezoek komen ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Faculteit. Centraal bij de Faculteit staat:

....."het op internationaal universitair niveau inrichten van de vergelijkende studie der godsdienstwetenschappen en van het gemeenschappelijk onderzoek op het vlak van de religies en wereldbeschouwingen. De meest absolute verdraagzaamheid zal voorgaan bij de betrekkingen tussen de leden, de docenten, de studenten en de bij de opzet (van de Faculteit) betrokkenen."

Omdat de geografische afstand tot Antwerpen vanaf hier in Brielle niet zo groot is, wil ik met u graag nog wat dieper ingaan op de principeverklaring van deze Faculteit. Het is opvallend te zien hoe de bewoordingen uit 1980 nog steeds zo goed passen in de huidige tijd.

"Het huidige wereldgebeuren toont ons dagelijks het groeiende contact tussen de verschillende levensbeschouwingen en de uiteenlopende cultuurpatronen die door de religies en de filosofieën getekend zijn.

Wanneer, in het beste geval, de hoofdtrekken van die godsdiensten en levensbeschouwingen plusminus gekend zijn, toch staat de doorsnee intellectueel of homo religiosus meestal vreemd tegenover de dagelijkse praktijk en de expressies van die uiteenlopende vormen van geestelijk leven. Dit geeft aanleiding tot heel wat misverstanden en fricties."

En als er iets herkenbaar is anno 2004, dan is het wel de angst voor misverstanden en verschillen, voor het anders zijn en voor het gevaar verkeerd begrepen te worden. Die angst gaat soms zó ver dat mensen deze verschillen willen wegpoetsen, weg integreren, weg inburgeren en, zoals mijn collega aan de Vrije Universiteit - prof. Koopmans - stelt, je de culturele verschillen zeker niet moet stimuleren. Ik kom hier later uitgebreider op terug maar als er één ding duidelijk is tijdens de lente dan is het de pracht van de verschillende kleuren bloemen, en de bomen en planten die uitlopen. Ooit een plantsoen of een tuin gezien met allemaal dezelfde kleur krokussen?

Een van de kernbeginselen van het Bahá'í-geloof is de eenheid van de mensheid en de eenheid van religie. Bahá'u'lláh, zegt hierover, ik citeer:

"Weet voorzeker dat in wezen alle Profeten Gods een en dezelfde zijn. Hun eenheid is volkomen. ... er is geen enkel onderscheid tussen de Draggers van God's Boodschap. Allen hebben zij slechts één doel"

"Gods plan met het zenden van Zijn Profeten naar de mensen is tweeledig. Ten eerste om de mensenkinderen van het duister der onwetendheid te bevrijden en hen naar het licht van waar begrip te leiden. Ten tweede om de vrede en rust van de mensheid te verzekeren en in alle middelen te voorzien waardoor deze tot stand gebracht kunnen worden."

In deze tijd wordt door sommigen de vraag gesteld waarom de mens überhaupt religie nodig heeft. Wat voegt het toe aan de rationele mens die er inmiddels in is geslaagd zich los te maken van natuurwetten? In de bahá'í-geschriften wordt uitgelegd dat religie een essentieel onderdeel is van het menselijk bestaan.

"Weet dat de wereld kan worden vergeleken met de menselijke tempel. Evenals het lichaam van de mens kleding behoeft, moet ook het lichaam van het mensdom worden getooid met de mantel van gerechtigheid en wijsheid. Zijn kled is de Openbaring die

God hem geschonken heeft. Wanneer dit kleed aan het doel beantwoord heeft, zal de Almachtige het voorzeker vernieuwen. Want ieder tijdperk heeft behoefte aan een nieuwe gave van het licht Gods. Iedere goddelijke Openbaring werd zo neer gezonden dat zij beantwoordde aan de omstandigheden van de tijd waarin zij verscheen."

Eenheid van religie, eenheid van de mensheid en gelijkwaardigheid van alle mensen zijn de fundamente van een nieuwe wereldbeschaving. Mensen, waar zij ook wonen, hoe hun huidskleur, afkomst, geslacht of positie ook is, zijn volkomen gelijkwaardig. God schiep alle mensen uit een en dezelfde stof en allen zijn de bladeren van één boom en de bloemen van één tuin.

3. Nieuwe lente, nieuwe gedachten, eenheid in verscheidenheid

Er zijn veel verschillen op deze planeet. Verschillen tussen gemeenschappen, naties, rassen, volkeren, formaliteiten, gewoonten, smaken, temperamenten, zeden, gedachten, meningen, opvattingen enzovoorts. Sommige mensen zeggen dat het daarom onmogelijk is een ideale eenheid tot stand te brengen en volledige eendracht tussen de mensen te verwezenlijken.

Er zijn twee categorieën verschillen. De ene leidt tot vernietiging, en deze zien we bijvoorbeeld bij het verschil tussen strijdende volkeren en wedijverende naties die elkaar vernietigen, elkaars families ontwortelen, rust en welzijn doen verdwijnen en zich bezighouden met bloedvergieten en roofzucht. Dit is afkeurenswaardig.

Maar het andere verschil bestaat in de verscheidenheid. Dit is de volmaaktheid zelf en de oorzaak van de verschijning van Goddelijke milddadigheid. Kijk naar de bloemen van de rozentuin. Ze zijn van verschillende soort, verscheidene kleuren en van uiteenlopende vorm en aanblik, maar omdat zij drinken van hetzelfde water, heen en weer gewiegd worden door dezelfde bries en groeien door de warmte en het licht van dezelfde zon, maken deze verscheidenheid en deze variatie dat elk de schoonheid en de pracht van de anderen verhoogt. De verschillen in zeden, gewoonten en gebruiken, in gedachten, opvattingen en in temperamenten zijn de oorzaak van de verfraaiing van de wereld der mensen. Dit is lofwaardig.

Dit verschil en deze verscheidenheid kunnen worden vergeleken met het verschil en de diversiteit van de delen en ledematen van het menselijk lichaam en ze zijn de oorzaak van de verschijning van schoonheid en volmaaktheid. Daar deze verschillende delen en ledematen onder controle van een beheersende geest staan en deze geest alle organen en ledematen doordringt en alle slagaderen en aderen beheerst, versterken dit verschil en deze verscheidenheid liefde en harmonie, en is deze diversiteit de grootste bijdrage tot eenheid. Als in een tuin de bloemen en geurige kruiden, de bloesems en vruchten, de bladeren, takken en bomen van één soort zijn, of van één vorm, van één kleur en van één schikking, dan is er geen schoonheid of liefelijkheid, maar wanneer er verscheidenheid is in de wereld van eenheid, zullen zij verschijnen en prijken in de meest volmaakte heerlijkheid, schoonheid, verhevenheid en volmaaktheid.

Het is de stellige mening van de bahá'ís dat heden ten dage slechts de kracht van het Woord Gods, dat de werkelijkheid der dingen omvat, de gedachten, geesten, harten en zielen onder de schaduw van één Boom kan brengen. Voor mensen die hier meer over willen lezen, verwijs ik graag naar de volledige tekst van de Brief aan Den Haag, die 'Abdu'l-Baha in 1919 schreef.

Het gaat dus veel meer om “Celebrating diversity”: wees blij met de verschillen en bedenk dat ook het menselijk lichaam uit miljarden cellen bestaat ieder met eigen kenmerken. Juist door deze verschillen en verschillende functies kan ons lichaam functioneren.

4. Afsluiting

Als beëindiging van deze inleiding wil ik u het gedicht van Hafiz (1320 – 1389) voorlezen. Maar voordat ik hiermee begin, wens ik u allen een goed begin van de lente. Ik spreek de hoop uit dat ook op geestelijk gebied u een voedzame lente mag mee maken en een geestelijke zomer met prachtige geestelijke vruchten.

Lente

Laten we de lente begroeten.
Geniet ervan
want eens zal menig bloem bloeien
in de aarde die jou draagt.

Waarom je te zeggen
wat te doen,
wat te drinken
met wie te zijn?
Vraag het aan jezelf
en je Zelf geeft het antwoord.

Je leraar staat achter het gordijn,
oud en krom,
gebogen als een harp
Zijn wijze lessen zijn
voor wie heeft leren luisteren.

Elk bloemblad in de tuin
beschrijft de diepte van het leven.
Keek je ooit?
Zag je ooit?

Verspeel het wisselgeld van je leven
niet met de ween van de wereld.
De reis naar de Eenheid is vol gevaar,
maar hoe licht reis je
als je doel bekend is.

Hafiz, dichter uit de Perzische stad Shiraz 1320 - 1389.